

Dva velké sólové folkové zjevy minulosti, dva velké přísliby, dvě hvězdy, přinášející v minulosti kvalitu a dnes už obě bohužel jen hvězdný prach.

Xindl X přišel do folku odjinud a pamatuji se, jak na kolech Porty šokoval, většinou kladně, jen puritány záporně. Prošel Portami, získal všechna možná ocenění a začal se opět folku vzdalovat směrem ke střednímu proudu, včetně téměř velkokapelových aranží svých písní, ve kterých začaly zanikat jeho texty. V popu se stal jedním ze sta, kteří používají odvážné výrazy bez servítků. No, a protože v popu se interpreti z nedostatku invence předhánějí v soutěži o neotřelé pohledy na - slušně řečeno - vztah dvou lidí, hvězda Xindla X spíše svítí, než září. A tak na desce **Čecháček Made** přistoupil k osvědčené nouzovce - komunální satira, ev. satira politická. Už z názvů písní se dělá mdlo: kromě titulního také třeba *Čecháček a totáček*

,
Cudzinka v tvojej zemi

,
Když k nám přišla svoboda

,
To je můj dům

,
Kazatel

,
Prase

. Ani se mi to nechtělo strkat do přehrávače. Booklet obsahuje texty, za které by se nemuselo stydět Rudé právo nebo Tvorba své doby. Prvoplánové, jednoduché rozčílení, nabízející jednoduchá řešení, jakkoliv jakoby proti jednoduchým řešením bojující. Plakátová hesla, snadno podmaňující masy. Nic nezmůže, že stále zůstávají některé slovní obraty vtipné a originální, nic nepomůže pročištěný zvukový doprovod, který by utáhl i instrumentální verze, ani vcelku svěží melodické nápady (byť popově aranžované), protože zaniknou v lavině agitačních frází. A ne, není to v nadsázce, Xindl je opravdu rozčílen, že jiní mají jiný názor a chce jim vnutit ten svůj. Zvlášť mu v jeho věku věřím ten úvodní, kde popisuje, jak bylo za "komančů". Zatímco níže u Radůzy budu citovat z textů, tady se mi ani nechce. Nevěříte-li mi, prostě si to poslechněte. Výjimkou zůstávají okamžiky, kdy se Xindl vrátí k popisu individuálních pocitů - to je například píseň

V blbym věku

(..."

ještě jsem nebyl in a už jsem retro...

"). Shodou okolností tato píseň má i mimořádně povedený nadčasový hudební kabátek. Pak snad ještě

Barbína

, a to je vše. O to více pak ale vyniknou svou obludností ty výše zmíněné agitky.

{desky 1305}

Radůza byla také objevem, příslibem, hvězdou, pak hvězdou padající a hledající, no a nyní je spíš tím, v co se hvězda proměňuje po vyhasnutí. Po prvních deskách, plných "navarovské" invence a harmonikářské originality přišly trapné pokusy o pohádky a další experimenty. No, a vyvrcholilo to deskou **Gaia**. Psycho, a pro slabší povahy navíc i nakažlivé. Na rozdíl od Xindla tady položím důraz na citace textů, protože hudebně se Radůza už "vystřílela" a muziku zcela podřizuje výkřikům v textech (rozdíl od Xindla, kde hudba oddělena od textů by žila samostatně). Tak co uslyšíme:

- *má dvě stehna, dvě radlice, vlaje halena, boky i ňadra mám odhalená, otevřu břicho, z něj vesmír a ticho...* (Gaia)

- *vidím mnohá ze svých těl, jak se rodí v bolestech... vidím mnohé své schrány, mnohé své ruce od krve, vidím se dávat a sklízet rány, zabít a zemřít poprvé...* (Tulák po hvězdách)

- *je v prostoru prostor, v něm je náš vesmír, v něm planeta země, na ní člověk, v něm srdce, a v srdci bůh, a bohu je prostor, v něm je náš vesmír, v něm planeta země, v ní člověk, v člověku srdce a v srdci bůh...* (Babylónská věž)

- *jiné jazyky začala jsem slyšet, jazyky atomů prvků ducha, strach hlodá vnitřnosti v mém břiše a ústa jsou hrůzou suchá* (babylonská věž) - vzhledem k tomu, že "břicho" je tu už potřetí, doporučoval bych před psychologem ještě navštívit internistu - pozn. MK

- *mám obličej porostlý srstí a kolem peلهu z kožešin tři ženy...*(Amulet)

- *už jen měsíc bloudí labyrintem skal a já ho prosím, aby mě svým šípem sklál, ať jehla nejstrmější poslouží mu jako ostrý hrot, nejtěžší viklan ať přikryje můj hrob...* (Tenkrát v ráji)

- *milence slyším v pokoji nedalekém, začínají svou cestu dnem... běžím nocí, sotva popadám*

dech, i tak mě nejspíš dožene, přiznat si musím, že to tak chci, jenže on mě ne (Poslední cestující)

No, a text písne *Tenhle svět není jen pro silný* si přečtěte/poslechněte sami, celý se mi sem jej opisovat nechce. Špatně se mi to poslouchalo, ale dobře psalo, protože jsem nemusel nic vymýšlet, stačilo jen opisovat. Poprvé konstatuji, že opisování je výmluvnější, než snaha o vlastní tvorbu.

{desky 1289}